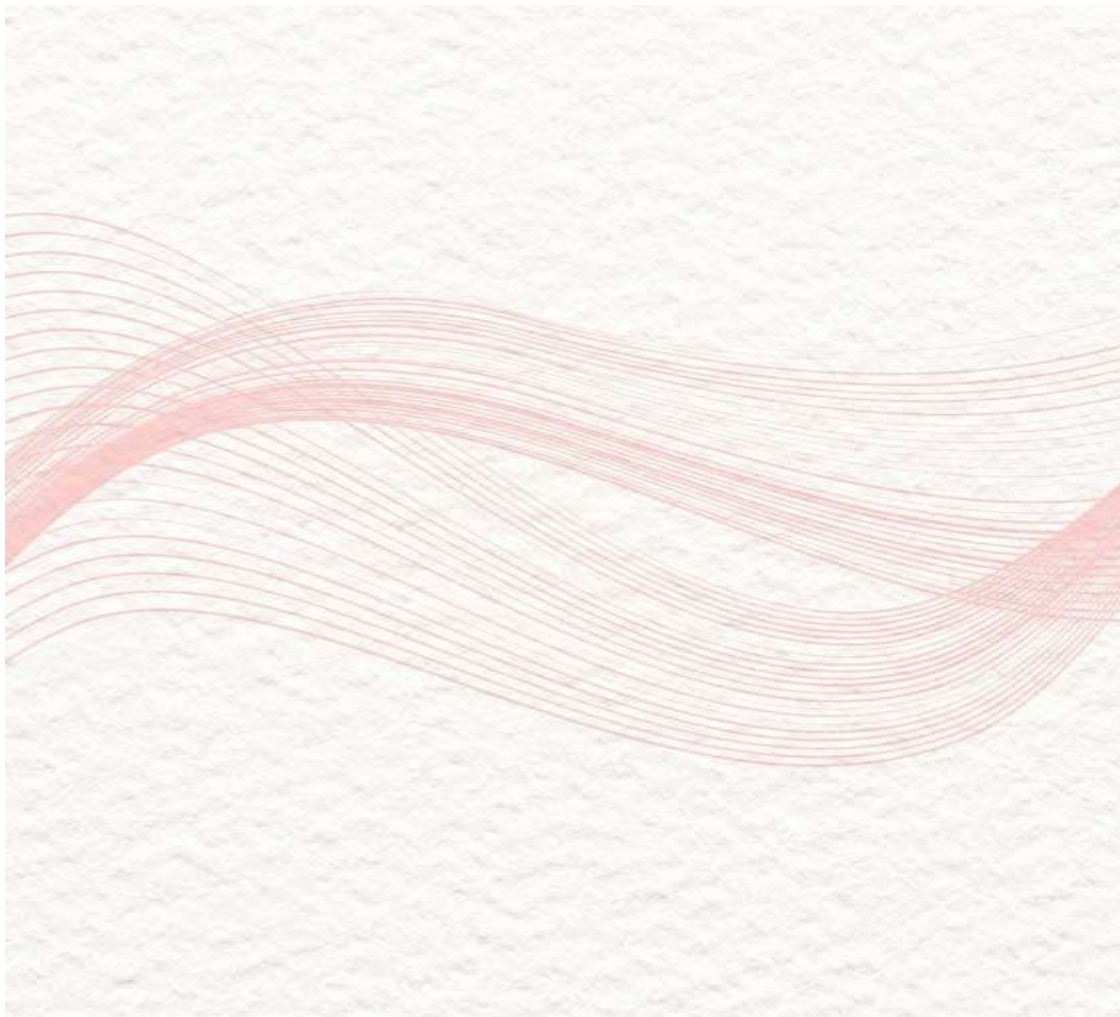

Izveštaj o radu NVU „Građanski aktivizam“ za 2025. godinu

DECEMBAR 2025

Godina 2025. bila je izazovna, ali i izuzetno produktivna za NVU „Građanski aktivizam“.

Tokom godine realizovali smo niz značajnih projekata usmjerenih na unapređenje društvene svijesti, edukaciju građana i promociju važnosti prevencije u različitim oblastima.

Poseban fokus stavili smo na inkluziju lica sa invaliditetom, manjinskih naroda, zaštitu prava najmlađih učesnika u saobraćaju, kao i na informisanje šire javnosti o problemima sa kojima se suočavaju ranjive grupe.

Kroz projekte podržane od Ministarstva saobraćaja, NVU „Građanski aktivizam“ nastojalo je da kroz edukativne i kampanjske aktivnosti doprinese povećanju sigurnosti, svijesti i odgovornosti u saobraćaju, s posebnim osvrtom na prava lica sa invaliditetom i bezbjednost djece i mladih.

Realizovani projekti

1. Projekat: OSImobilnost

Donator: Ministarstvo saobraćaja

Vrijednost projekta: 6.291 EUR

Trajanje: 5 mjeseci

Cilj projekta OSImobilnost bio je edukacija lica sa invaliditetom i njihovog neposrednog okruženja o postojećim propisima, sa fokusom na povećanje opšteg nivoa pristupačnosti fizičke sredine, javnog prevoza i usluga licima sa invaliditetom, te borbu protiv diskriminacije u saobraćaju kroz širenje društvene svijesti.

Aktivnost 1: Istraživanje i terenska edukacija

Sprovedeno je istraživanje na temu poznavanja prava lica sa invaliditetom u saobraćaju. Istraživanje je obuhvatilo problematiku otežanog pristupa sredstvima javnog prevoza, objekata u službi saobraćaja (aerodromi, luke), kao i pristupačnost javnih površina i prostora (trotoari, raskrsnice, stajališta, peroni, pristaništa i obale).

Poseban segment istraživanja bio je namijenjen isključivo licima sa invaliditetom, na uzorku od 200 lica, fokusiran na pristupačnost u saobraćaju. Istraživanje je sprovedeno putem telefonskih i terenskih anketa, a anketirana lica su nakon uzimanja uzorka prošla kroz kratku edukaciju o pravima OSI u saobraćaju.

Rezultati istraživanja omogućili su zainteresovanoj javnosti i donosiocima odluka uvid u trenutno stanje po pitanju poštovanja prava lica sa invaliditetom u saobraćaju,

kao i identifikaciju ključnih problema sa kojima se ta lica svakodnevno suočavaju.

Takođe, anketirana lica su prošla kroz brzi „Fact check“, koji je pružio osnovnu edukaciju o pravima lica sa invaliditetom i doprinio smanjenju diskriminacije u oblasti pristupačnosti. Edukativni materijal je objavljen online i bio je dostupan široj javnosti, a pregledalo ga je oko 10.000 građana.

Aktivnost 2: Kampanja

Na osnovu analize problema, identifikovali smo da je slaba informisanost o problemima lica sa invaliditetom u saobraćaju često uzrok kršenja njihovih prava, nesvesno i iz neznanja. Stoga smo sprovedli kontinuiranu kampanju širenja svijesti o ograničenoj pristupačnosti lica sa invaliditetom sredstvima prevoza i objektima u službi saobraćaja.

Kampanja je realizovana putem tradicionalnih medija i internet platformi, s ciljem podizanja nivoa informisanosti. Targetiranom internet kampanjom informisali smo korisnike društvenih mreža i Google servisa starosti od 8 do 19 godina o osnovnim postulatima sigurnosti u saobraćaju i smanjenju nezgoda sa lakšim i težim posljedicama. Verifikaciju kampanje sprovedli smo putem GoogleAds i drugih alata. O rezultatima projekta javnost je informisana kroz 5 PR tekstova i 2 objave u tradicionalnim medijima.

Dokumentarni film je obuhvatio edukativni segment, kao i stvarne prepreke s kojima se lica sa invaliditetom suočavaju u svakodnevnom životu: parkirana vozila na trotoarima, spustove za kolica, uzurpirana parking mjesta namijenjena licima sa invaliditetom, te pristupačnost javnog prevoza. Film je pratio adekvatna naracija i insert gostiju – civilnih aktivista, lica sa invaliditetom i zaposlenih u lokalnim samoupravama – koji su dali svoje komentare i viđenje problematike.

Očekivano je da kampanju pogleda 15.000 građana Crne Gore, što je ostvareno, uz usvajanje novih znanja o problemima lica sa invaliditetom u saobraćaju i podizanje svijesti o obzirnosti opšte populacije prema učesnicima sa invaliditetom.

2. Projekat: Oprezom do veće bezbjednosti

Donator: Ministarstvo saobraćaja

Vrijednost projekta: 6.881 EUR

Trajanje projekta: 5 mjeseci

Cilj projekta bio je podizanje svijesti o opasnostima i posljedicama neodgovornog učešća u drumskom saobraćaju, sa posebnim fokusom na djecu i mlade uzrasta od 6 do 19 godina. Projekat je obuhvatio teritorije Podgorice, Bara, Mojkovca, Berana i Bijelog Polja, sa ukupno 500 učesnika.

Aktivnosti projekta:

Projekat „Oprezom do veće bezbjednosti“ imao je cilj podizanje svijesti o opasnostima i posljedicama neodgovornog učešća u drumskom saobraćaju, sa fokusom na život i zdravlje djece i mladih. Projekat je obuhvatio opasnosti za pješake, bicikliste i odgovornost mladih vozača. Posebna pažnja posvećena je ranjivoj kategoriji djece starosti od 6 do 14 godina, kao i adolescentima od 18 godina koji stiču pravo upravljanja motornim vozilima.

Ciljna grupa činilo je 500 djece i mladih uzrasta od 6 do 19 godina iz Bara, Podgorice, Mojkovca, Berana i Bijelog Polja.

Aktivnosti projekta:

1. Izrada i distribucija informatora i terenska edukacija

Izrađen je informator koji je obrađivao bezbjednost pješaka u saobraćaju. Tekstualni i ilustrativni sadržaj prilagođen je prijemčivosti ciljne grupe i edukovao je o odgovornom ponašanju u saobraćaju, pravilima saobraćaja i prepoznavanju saobraćajnih znakova. Takođe, informator je obuhvatio osnove bezbjednosti u avio, pomorskom i željezničkom saobraćaju. Drugi segment informatora prikazao je posljedice neodgovornog ponašanja u saobraćaju, sa ciljem razvijanja svijesti o mogućim tragičnim posljedicama po život, zdravlje i svakodnevno funkcionisanje. Informator je štampan u 500 primjeraka i distribuiran ciljnoj grupi u osnovnim i srednjim školama u Podgorici, Baru, Beranama i Bijelom Polju. Volonteri su tokom distribucije sproveli brzu edukaciju o sadržaju i tematici bezbjednosti u saobraćaju.

2. Kampanja „Obrati pažnju!“

Kampanja je sprovedena putem interneta i tradicionalnih medija, u dva segmenta. Prvi segment uključivao je kratki dokumentarni film o bezbjednosti u saobraćaju, kojim su edukovani stejkholderi i krajnji korisnici o važnosti poštovanja saobraćajnih propisa, sigurnosti i potencijalnim opasnostima. Drugi segment kampanje obuhvatio je ciljanu kampanju putem interneta i tradicionalnih medija, koja je informisala korisnike društvenih mreža i Google servisa starosti od 8 do 19 godina o osnovnim postulatima sigurnosti u saobraćaju i smanjenju nezgoda sa lakšim i težim posljedicama.

Internet kampanja je realizovana uz verifikaciju putem GoogleAds i drugih alata, i omogućila je informisanje najmanje 10.000 mladih lica. O projektnim rezultatima javnost je informisana kroz najmanje 5 PR tekstova.

Završni koraci:

Na kraju projekata izvršena je nezavisna procjena učinka, a izvještaji o realizaciji dostavljeni su donatoru.

Projekti su uspješno doprinijeli podizanju svijesti o bezbjednosti u saobraćaju i razvijanju odgovornog ponašanja među djecom i mladima, borbu protiv diskriminacije u saobraćaju kroz širenje društvene svijesti.

3. Projekat: Možeš više

Donator: Ministarstvo sporta i mladih

Vrijednost projekta: 11.880 EUR

Trajanje: 7 mjeseci

Projektom je obuhvaćeno 150 mladih uzrasta od 15 do 18 godina iz Podgorice, kao i 50 civilnih aktivista i aktivistkinja iz 10 nevladinih organizacija.

Potrebe ciljne grupe:

U okviru projekta potvrđeno je da je značaj programa neformalnog obrazovanja za mlade u Crnoj Gori nedovoljno prepoznat. Podaci pokazuju da 68% mladih iz 15 lokalnih samouprava ranije nije pohađalo nikakav vid neformalnog obrazovanja, dok su mlade žene bile znatno više uključene u neformalne programe u odnosu na mlade muškarce. Takođe, 70% nezaposlenih mladih smatralo je da im dodatne edukacije mogu pomoći u zapošljavanju, dok su manji gradovi, naročito na sjeveru Crne Gore, pokazali ograničene mogućnosti za pristup programima neformalnog obrazovanja.

Analiza je pokazala da više od 80% mladih iz 15 opština ne učestvuje u aktivnostima omladinskih klubova niti lokalnih NVO, što govori o nedostatku vidljivosti i povjerenja u programe. Takođe, mobilnost mladih unutar Crne Gore je bila ograničena, a međunarodna mobilnost kroz programe razmjena (Erasmus+, RYCO i drugi) je ostvarena u manjem obimu zbog pandemije COVID-19, iako je utvrđeno da mobilnost podstiče usvajanje znanja i vještina (86%) i razumijevanje drugih perspektiva (81%).

Realizovane aktivnosti:

Aktivnost 1 – Studijski obilazak nevladinih organizacija

Sprovedeni su studijski obilazak i razmjena znanja između 10 nevladinih organizacija koje djeluju u oblasti mladih, sa ciljem promocije mobilnosti, omladinskih servisa i cjeloživotnog obrazovanja. Organizacije su dodatno edukovane o dostupnim

servisima za mlade i optimalnim načinima promocije, uz akcenat na vannastavno učenje stranih jezika, zanata i IT vještina.

Rezultati: 10 NVO uključeno, 50 članova aktivno učestvovalo.

Aktivnost 2 – Izrada i distribucija brošure o programima mobilnosti

Pripremljena je brošura o najzastupljenijim programima mobilnosti mladih (Erasmus, Erasmus+, Summer Work and Travel, CEEPUS, UGRAD). Brošura je štampana u 800 primjeraka i distribuirana mladima od 18 do 30 godina u Baru, Podgorici, Nikšiću, Beranama i Kolašinu.

Rezultati: 800 primjeraka distribuirano.

Aktivnost 3 – Edukacija o značaju cjeloživotnog obrazovanja

Održana je edukacija za 150 mladih uzrasta od 15 do 18 godina, sa fokusom na praktične potrebe tržišta rada, učenje stranih jezika, sticanje IT vještina i zanatskih kompetencija. Cilj je bio informisanje o značaju cjeloživotnog obrazovanja za lični i profesionalni razvoj.

Rezultati: 150 mladih uspješno uključeno i edukovano.

Aktivnost 4 – Kampanja i dokumentarni film

Sprovedena je kampanja za promociju projektnog uticaja i značaja cjeloživotnog obrazovanja i mobilnosti mladih. Kampanja je obuhvatila najmanje 15.000 ljudi, kroz 14 PR objava i 3 objave u tradicionalnim medijima, uz SEO optimizaciju i redovne objave na društvenim mrežama.

Centralni segment kampanje bio je dokumentarni film (8–10 minuta), koji je predstavio izazove mladih u školovanju i ranoj karijeri, promovisao koncept cjeloživotnog obrazovanja i mobilnost kroz programe razmjena, i sublimirao rezultate projekta.

Rezultati: Dokumentarni film pregledalo je najmanje 15.000 ljudi, realizovano 14 PR tekstova i 3 objave u tradicionalnim medijima.

Projekat je uspješno doprinio povećanju svijesti mladih o značaju cjeloživotnog obrazovanja i mobilnosti. Mladi su upoznati sa programima mobilnosti, razvili su veće razumijevanje praktičnih potreba tržišta rada, a civilni sektor je dodatno osnažen u promociji i edukaciji mladih. Projektne aktivnosti doprinijele su boljoj vidljivosti omladinskih servisa, osnaživanju mladih za aktivno učešće u društvu i unapređenju kapaciteta NVO sektora u Crnoj Gori.

4. Projekat: Od vrata do vrata za čistiju budućnost

Donator: Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Vrijednost projekta: 7.992 EUR

Trajanje: 6 mjeseci

Aktivnost 1: Terenska edukacija građana – realizacija

Terenska edukacija građana uspješno je realizovana u Podgorici, Baru, Ulcinju, Bijelom Polju i Kolašinu, kroz ukupno 40 interaktivnih radionica održanih tokom skupština etažnih vlasnika stambeno-poslovnih zgrada. Stručnjaci iz oblasti zaštite životne sredine prenijeli su ključne informacije o pravilnom odlaganju otpada i reciklaži, pružajući praktične savjete prilagođene različitim starosnim grupama i uslovima stanovanja.

Tokom radionica, stanari su imali priliku da učestvuju u diskusijama, postavljaju pitanja i razmjenjuju iskustva. Svaki učesnik je dobio edukativni paket koji je uključivao brošure, vodiče i kontakt informacije za dodatnu podršku. Aktivnost je

obuhvatila više od 600 stanara, a evaluacioni upitnici pokazali su značajno povećanje znanja i svijesti o selektivnom odlaganju otpada i reciklaži. Povratne informacije učesnika ukazale su na povećan osjećaj odgovornosti i motivaciju za aktivno učešće u sistemu „od vrata do vrata“.

Aktivnost 2: Kampanja – realizacija

Kampanja o pravilnom upravljanju otpadom je uspješno sprovedena kroz PR aktivnosti, internet kampanju i produkciju edukativnog filma.

PR aktivnosti: Realizovane su konferencije za novinare, medijski intervju i objave u tradicionalnim i digitalnim medijima, dopirući do građana svih ciljnih gradova.

Internet kampanja: Kroz društvene mreže i ciljane online oglašavanja informisano je preko 10.000 građana, uz aktivnu interakciju i dijeljenje edukativnog sadržaja.

Edukativni film: Produkovao je film koji prikazuje proces reciklaže, praktične savjete i koristi za zajednicu. Film je distribuiran putem društvenih mreža, YouTube kanala, web stranice projekta, lokalnih televizija, školama i NVO sektorom.

Kampanja je rezultirala povećanjem svijesti javnosti o značaju selektivnog odlaganja otpada, promjenom stavova građana prema reciklaži i većim aktivnim učešćem u sistemu „od vrata do vrata“.

Aktivnost 3: Istraživanje – realizacija

Istraživanje o praktikovanju i poznavanju principa odvojenog odlaganja sanitarnog otpada sprovedeno je na uzorku od 1.000 građana iz Podgorice, Bara, Ulcinja, Bijelog Polja i Kolašina. Anketiranjem je prikupljeno sveobuhvatno razumijevanje trenutnog nivoa informisanosti, stavova i praksi građana.

Rezultati istraživanja pokazali su:

Znatno povećanje svijesti građana o pravilnom odlaganju otpada.

Identifikovane su prepreke i motivatori za učestvovanje u reciklaži, što je omogućilo prilagođavanje edukativnih aktivnosti.

Podaci su prezentovani lokalnim upravama, nevladinim organizacijama i javnosti, čime je dodatno podignuta svijest i angažovanost građana.

Istraživanje je doprinijelo boljem planiranju budućih inicijativa i razvoju strategija za unapređenje sistema upravljanja otpadom u Crnoj Gori.

5. Projekat: Zajedno ka pravdi: osnaživanje manjinskih zajednica u Crnoj Gori

Donator: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Vrijednost projekta: 20.000 EUR

Trajanje: 10 mjeseci

Realizovane aktivnosti:

Aktivnost 1 – Edukacija o pravima manjinskih naroda u 2 srednje i 3 osnovne škole
Edukacija je uspješno sprovedena u odabranim školama u Podgorici. Kroz interaktivne radionice, diskusije i simulacije situacija, mladi su stekli konkretno znanje o pravima manjinskih naroda, multikulturalnosti, toleranciji i međuetničkom poštovanju. Uključeni su i predstavnici manjinskih zajednica koji su podijelili svoja iskustva, što je dodatno osnažilo učenike.

Rezultati:

Edukovano svih 200 učenika ciljne grupe.

Smanjena etnička distanca i razvijena empatija među učenicima.

Uspostavljen pozitivan duh inkluzivnog školskog okruženja.

Aktivnost 2 – Edukacija o pravima manjinskih naroda u 5 medija
Radionice za novinare i medijske radnike su uspješno realizovane, obuhvatajući sve predviđene teme: ljudska prava, antidiskriminaciona legislativa, etičko izvještavanje i studije slučaja dobre prakse.

Rezultati:

Obučeno svih 50 medijskih radnika.

Ojačane veze između medija i manjinskih zajednica.

Vidljiv napredak u senzibilnosti i kvalitetu izvještavanja o manjinskim pitanjima.

Aktivnost 3 – Istraživanje stavova građana o diskriminaciji
Istraživanje na uzorku od 1.000 građana u Podgorici, Baru, Ulcinju, Bijelom Polju i Kolašinu uspješno je realizovano. Kombinovanim pristupom (ankete, fokus grupe, dubinski intervjui) identifikovani su stavovi, predrasude i stereotipi prema manjinskim zajednicama.

Rezultati: Detaljno mapirani stavovi i percepcije građana.

Podaci korišćeni za dalja edukativna i kampanjska djelovanja.

Poboljšana svijest javnosti o manjinskim pravima i multikulturalnosti.

Aktivnost 4 – Izrada brošure o političkoj participaciji manjinskih naroda

Brošura je dizajnirana, štampana i distribuirana u 1.000 primjeraka širom Crne Gore (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje, Berane, Ulcinj, Cetinje).

Rezultati:

Šira javnost bolje informisana o političkoj participaciji manjinskih naroda.

Promovisani dijalog, tolerancija i razumijevanje među zajednicama.

Aktivnost 5 – Kampanja

Kampanja je uspješno sprovedena kroz PR tekstove, digitalne kanale i produkciju 10-minutnog dokumentarnog filma. Film je promovisan i postigao široki domet, približavajući javnosti izazove i postignuća manjinskih zajednica.

Rezultati:

Povećana vidljivost i osviješćenost građana o pravima manjinskih naroda.

Doprinos inkluzivnijem društvenom okruženju i smanjenju diskriminacije.

Projekat je izgradio mostove razumijevanja i poštovanja među različitim zajednicama u Crnoj Gori.

6. Projekat: Jednakost kao norma

Donator: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Vrijednost projekta: 21.596 EUR

Trajanje: 11 mjeseci

Realizovane aktivnosti:

Aktivnost 1 – Istraživanje javnog mnjenja o nivou diskriminacije lica sa invaliditetom

Istraživanje je sprovedeno na uzorku od 1.000 građana, kvantifikovano i analizirano. Rezultati su pokazali stavove, predrasude i nivo svijesti javnosti o diskriminaciji osoba sa invaliditetom.

Rezultati:

Detaljna mapa javnih percepcija i barijera za lica sa invaliditetom.

Poboljšano razumijevanje potreba lica sa invaliditetom.

Aktivnost 2 – Istraživanje o političkoj participaciji lica sa invaliditetom

Sprovedeno je istraživanje među 300 lica sa invaliditetom o spremnosti za politički angažman i poznavanju biračkih prava.

Rezultati:

Identifikovane prepreke u ostvarivanju biračkih prava.

Razvijene preporuke za poboljšanje političke participacije.

Aktivnost 3 – Edukacija zaposlenih u državnim organima

Edukacija 60 zaposlenih u 6 institucija uspješno je realizovana, sa fokusom na UN Konvenciju i Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom. Rezultati:

Poboljšano razumijevanje prava lica sa invaliditetom.

Uspostavljena bolja saradnja sa organizacijama osoba sa invaliditetom.

Aktivnost 4 – Analiza zakonodavnog i institucionalnog okvira

Istraživanje je obuhvatilo 100 preduzeća i 20 državnih institucija (600 zaposlenih). Analiza je objavljena sa preporukama za zakonodavne izmjene.

Rezultati:

Identifikovani nedostaci i predložene izmjene zakona.

Podignuta svijest u privatnom i državnom sektoru o poslovnoj sposobnosti osoba sa invaliditetom.

Aktivnost 5 – Lokalne strategije za zaštitu od diskriminacije

Rad sa lokalnim samoupravama u Ulcinju, Tuzima i Kolašinu. Izrađeni ili revidirani lokalni akcioni planovi u skladu sa nacionalnom strategijom. Rezultati:

30 zaposlenih lokalnih samouprava osnaženo za inkluzivne prakse.

Efikasnija implementacija lokalnih planova i poboljšana pristupačnost.

Aktivnost 6 – Edukacija zaposlenih u pravosuđu i policiji

Edukacija 30 zaposlenih uspješno realizovana, fokus na Zakonu o zabrani diskriminacije i nacionalnoj Strategiji.

Rezultati:

Poboljšano prepoznavanje i reagovanje na diskriminaciju.

Jačanje kapaciteta institucija za zaštitu prava lica sa invaliditetom.

Aktivnost 7 – Kampanja

Kampanja je sprovedena kroz multimedijalni sadržaj, dokumentarni film, PR članke i društvene mreže. Film je pregledan više od 20.000 puta, objavljeno je 15 PR članaka, a projektne aktivnosti su promovirane kroz medije.

Rezultati:

Povećana svijest javnosti o problemima diskriminacije.

Veća motivacija lica sa invaliditetom za prijavu diskriminacije.

Jačanje mreže podrške i inkluzivnosti u zajednici.

7. Projekat: Osnažene

Donator: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Vrijednost projekta: 11.392 EUR

Trajanje: 7 mjeseci

Realizovane aktivnosti:

Aktivnost 1.

Organizovane su radionice i dijalozi sa predstavnicima 10 nevladinih organizacija i 100 aktivista/aktivistkinja. Cilj radionica bio je nadogradnja postojećih i sticanje novih znanja iz oblasti rodne ravnopravnosti, kao i jačanje kapaciteta organizacija koje su imale ograničeno iskustvo u ovoj oblasti.

Povećan kapacitet i kompetencije nevladinih organizacija u oblasti rodne ravnopravnosti

Aktivnost 2.

Savjetovanje za osnaživanje žena kroz rad sa 40 žena uzrasta 18–65 godina. Savjetodavne sesije obuhvatile su:

- Mehanizme zaštite od diskriminacije
- Balans između poslovnog i privatnog života
- Liderstvo i komunikacijske vještine
- 40 žena prošlo kroz savjetovanje
- Povećana svijest i osnaženost žena u profesionalnom i privatnom životu

Aktivnost 3.

Istraživanje javnog mnjenja obuhvatilo je 1.000 ispitanih lica, sa fokusom na percepciju rodne ravnopravnosti i diskriminacije.

Rezultati su predstavljeni u publikaciji od 1.000 primjeraka koja je distribuirana u Baru, Ulcinju, Podgorici, Mojkovcu i Beranama.

Rezultati:

- Ispitani stavovi muškaraca i žena o rodnoj ravnopravnosti
- Publikacija uključuje edukativni dio i preporuke za unapređenje rodne ravnopravnosti

Aktivnost 4.

Kampanja je obuhvatila online i offline promociju rezultata projekta:

- SEO optimizacija sajta i preusmjeravanje internet saobraćaja
- Aktivnosti na društvenim mrežama i PR tekstovi
- Komunikacija sa tradicionalnim medijima

Rezultati:

- Dosegnuto 10.000 ljudi online
- Objavljeno najmanje 15 PR tekstova
- Dvije objave u tradicionalnim medijima o postignutim rezultatima projekta

8. Projekat: IntegRoma

Donator: Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava

Vrijednost projekta: 15.200 EUR

Trajanje: 9 mjeseci

Opšti cilj: Podrška socijalnoj inkluziji pripadnika i pripadnica Romske i Egipćanske populacije u društvene tokove i borba protiv višeslojne diskriminacije.

Specifični ciljevi:

Doprinos politikama u oblasti smanjivanja diskriminacije, stimulisanja zapošljavanja, obrazovanja i dječije zaštite.

Razvijanje kapaciteta institucija za povećanje stepena zapošljenosti i uspješnog obrazovanja RE populacije.

Suzbijanje predrasuda i stigmi prema RE populaciji.

Aktivnost 1 – Posjete osnovnim, srednjim i predškolskim ustanovama

Opis realizacije:

Projektni tim posjetio je tri osnovne škole, jednu srednju školu i jednu predškolsku ustanovu. Radilo se na dijalogu sa nastavnim kadrom i upravom o inkluziji RE

populacije kroz obrazovanje. Aktivnost je obuhvatila module: obrazovanje u ranom uzrastu, kritične periode u obrazovanju RE djece, statistički prikaz, prelazak na viši nivo obrazovanja, iskustva iz prakse, te preporuke za implementaciju državnih politika.

Rezultati:

- 25 nastavnika i nastavnica uključeno u dijalog
- Pripremljen dokument sa preporukama za unapređenje inkluzivnih praksi u obrazovanju
- Povećan broj djece RE populacije u predškolskim ustanovama i smanjen „drop-off“ fenomen u starijim razredima

Indikatori: 5 obrazovnih ustanova; 25 nastavnog kadra

Aktivnost 2 – Ekspertske posjete državnim organima i privatnom sektoru

Opis realizacije:

Projektni tim posjetio je: Zavod za zapošljavanje, Agenciju za zaštitu konkurencije, Upravu za kadrove, jedno ministarstvo i pet preduzeća privatnog sektora. Radilo se na upoznavanju sa antidiskriminacionim politikama, zakonodavstvom, problemima zapošljavanja RE populacije i stimulisanju dijaloga za povećanje stepena zapošljavanja.

Rezultati:

- 15 rukovodilaca iz javnih institucija i 25 rukovodilaca iz privatnog sektora uključeno u aktivnosti
- Preporuke za efikasnije zapošljavanje RE populacije iznesene svim učesnicima
- Povećano znanje o problemima RE populacije i antidiskriminacionim mjerama

Indikatori: 3 javna organa; 5 privatnih preduzeća; 40 rukovodilaca ukupno

Aktivnost 3 – Radna posjeta Upravi policije i MUP-u

Opis realizacije:

Ekspertska posjeta Upravi policije i MUP-u fokusirala se na:

Statistički pregled problema nasilja nad RE djecom

Normativni okvir i strategije zaštite

Postupanje u slučajevima nasilja i prisilnog prosjačenja

Razmjena mišljenja i sugestija za efikasnije djelovanje

Rezultati:

- 10 rukovodilaca policijskih službi upoznato sa problemom i strategijama prevencije
- Povećana osjetljivost i informisanost službenika o društvenoj inkluziji RE djece

Indikatori: 2 institucije; 10 rukovodnog kadra

Aktivnost 4 – Edukativna kampanja

Opis realizacije:

Produkcija dokumentarno-edukativnog filma koji informiše 20.000 građana o diskriminaciji i značaju obrazovanja i zapošljavanja RE populacije

PR aktivnosti: najmanje 15 objava i tekstova u medijima

Širenje informacija putem društvenih mreža i tradicionalnih medija

Rezultati:

- Veća informisanost građana o problemima RE populacije
- Smanjenje predrasuda, stigmi i diskriminatornih stavova
- Aktivno uključivanje javnosti u proces društvene inkluzije

- Indikatori: 20.000 pregleda filma; 15 PR tekstova

9. Projekat: Senior komfor

Donator: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Vrijednost projekta: 22.376 EUR

Trajanje: 11 mjeseci

Opšti cilj: Pобољшanje kvaliteta života starijih lica kroz sveobuhvatnu podršku u oblasti fizičkog i mentalnog zdravlja, digitalne pismenosti i socijalne inkluzije, u skladu sa Strategijom razvoja sistema socijalne zaštite starijih (2018–2022).

Specifični ciljevi:

- Unapređenje fizičkog i mentalnog zdravlja starijih lica.
- Povećanje samostalnosti i digitalne pismenosti starijih.
- Podizanje svijesti javnosti o potrebama starijih i promocija socijalne inkluzije.

Aktivnost 1 – Fizioterapeutske vježbe

Opis realizacije:

- Organizovane redovne fizioterapeutske sesije za starije lica, sa individualnim i grupnim pristupom.
- Praćenje napretka svakog korisnika i prilagođavanje terapijskih planova.

Rezultati:

- Poboljšana mobilnost i funkcionalnost 120 starijih osoba.
- Smanjena bol i povećana samostalnost korisnika u svakodnevnom životu.
- Direktno unapređenje kvaliteta života i veća socijalna inkluzija.

Doprinos MIPAA: Unapređenje fizičkog zdravlja i dobrobiti u starosti.

Aktivnost 2 – Psihološko savjetovanje

Opis realizacije:

Organizovane individualne i grupne terapije, uključujući radionice za starije i njihove porodice.

Fokus na smanjenje simptoma anksioznosti i depresije, povećanje emocionalne stabilnosti i socijalne interakcije.

Rezultati:

- 100 starijih osoba prošlo psihološko savjetovanje.
- Povećana emocionalna stabilnost i socijalna uključenost.
- Holistički pristup podršci starijima i jačanje kapaciteta socijalnih usluga.

Doprinos MIPAA: Unapređenje mentalnog zdravlja i dobrobiti u starosti.

Aktivnost 3 – Edukacija o korišćenju digitalnih servisa

Opis realizacije:

Održane radionice i terenski rad za starije lica, fokus na elektronsko bankarstvo, plaćanje računa i zakazivanje ljekarskih pregleda.

Praktične vježbe za povećanje digitalne pismenosti i samostalnosti.

Rezultati:

- 80 starijih osoba postalo digitalno pismeno i samostalno u korišćenju online servisa.
- Smanjen digitalni jaz i povećana uključenost u savremeno društvo.

Doprinos MIPAA: Omogućavanje aktivnog učešća starijih u društvu smanjenje digitalnog jaza.

Aktivnost 4 – Kampanja za podizanje svijesti o potrebama starijih lica

Opis realizacije:

Produkcija i distribucija dokumentarnog filma o životu i potrebama starijih lica.

Objave u tradicionalnim i digitalnim medijima, PR tekstovi i edukativni sadržaji.

Cilj: informisati širu javnost i podstaći socijalnu inkluziju starijih.

Rezultati:

- 20.000 građana Crne Gore informisano o problemima starijih lica.
- Povećana svijest javnosti i podrška starijima u lokalnim zajednicama.
- Bolje razumijevanje i primjena standarda usluga socijalne zaštite starijih.

Doprinos MIPAA: Stvaranje podržavajućeg okruženja i osnaživanje društvene inkluzije starijih.

Ukupan uticaj projekta

- Poboľjšano fizičko i mentalno zdravlje 220 starijih osoba.
- Digitalna pismenost omogućila samostalnosti i aktivniji život.
- Povećana socijalna uključenost i smanjenje izolacije starijih lica.
- Podignuta svijest javnosti o potrebama starijih i unaprijeđeni standardi socijalnih usluga.

Projekat “Senior Komfor” u potpunosti je ostvario ciljeve Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starijih (2018–2022) i prioritete definisane MIPAA planom, doprinoseći kvalitetnijem i sigurnijem životu starijih osoba u Crnoj Gori.

10. Projekat: Zajednički do uspjeha

Donator: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Vrijednost projekta: 22.516 EUR

Trajanje: 11 mjeseci

Opšti cilj projekta:

Unapređenje kvaliteta života djece i mladih sa smetnjama i teškoćama u razvoju, odraslih i starijih osoba sa invaliditetom, kao i njihovih porodica, kroz pružanje sveobuhvatnih socijalnih, obrazovnih i zdravstvenih usluga i podršku socijalnoj inkluziji.

Specifični ciljevi:

- Osnaživanje OSI kroz psihološku, fizioterapeutsku i pravnu podršku.
- Povećanje nivoa samostalnosti i socijalne uključenosti korisnika.
- Razmjena iskustava sa relevantnim institucijama i unaprjeđenje kapaciteta sistema podrške OSI.

- Podizanje svijesti javnosti o diskriminaciji i potrebama OSI kroz medijsku kampanju.
- Aktivnosti i postignuti rezultati

Aktivnost 1 – Psihološka podrška

Realizovano je individualno i grupno savjetovanje za 16 korisnika (djece, mladih i odraslih osoba sa invaliditetom).

Povećana emocionalna stabilnost, smanjena anksioznost i depresija kod korisnika.

Unaprijeđena socijalna interakcija i samopouzdanje.

Aktivnost 2 – Fizioterapeutske vježbe

Dvije fizioterapeutkinje sprovedle su tretmane sa djecom, mladima i odraslim osobama sa tjelesnim invaliditetom.

Poboljšana motorička funkcionalnost i pokretljivost 20 korisnika.

Očuvani i unaprijeđeni postojeći potencijali korisnika, što je direktno doprinijelo povećanju kvaliteta njihovog svakodnevnog života.

Aktivnost 3 – Pravna podrška i savjetovanje

Diplomirana pravica je pružala kontinuiranu podršku djeci, mladima i odraslim osobama sa invaliditetom, kao i njihovim porodicama.

Informisano više od 50 korisnika o njihovim pravima u oblastima dječije, socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja i zapošljavanja.

Pomoglo korisnicima da ostvare svoja prava kroz konkretne pravne i administrativne aktivnosti.

Aktivnost 4 – Radna posjeta institucijama

Realizovane su posjete JU Dnevnom centru za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju Podgorica i JU Centru za profesionalnu rehabilitaciju Podgorica.

Razmijenjena znanja i iskustva sa obje institucije.

Potpisani memorandum o saradnji koji definišu dugoročnu koordinaciju i buduće zajedničke aktivnosti.

Aktivnost 5 – Medijska kampanja i dokumentarno-edukativni film

Tokom 10 mjeseci realizovana kontinuirana medijska kampanja: objave na društvenim mrežama, gostovanja, članci u medijima.

Snimljen i objavljen dokumentarno-edukativni film o oblicima diskriminacije sa kojima se suočava OSI populacija.

Film pregledan od strane više od 15.000 gledalaca, a kampanja je povećala vidljivost problema i angažman zajednice.

Održan okrugli sto u saradnji sa partnerskom organizacijom radi daljeg širenja svesti i diskusije o inkluziji OSI.

Upravljanje projektom i evaluacija

Koordinacioni tim nadgledao je realizaciju svih aktivnosti, uključujući angažman stručnog osoblja i saradnju sa partnerima.

Asistent je kontinuirano podržavao administrativne poslove i pripremu periodičnih izvještaja.

Eksterna evaluacija potvrdila je postignute rezultate, kvalitet pruženih usluga i direktan doprinos unapređenju života OSI.

Postignuti ukupni uticaj projekta

Direktna podrška pružena za 16 korisnika kroz psihološke usluge, 20 korisnika kroz fizioterapijske tretmane, i više od 50 korisnika kroz pravnu podršku.

Poboljšana socijalna uključenost, motoričke sposobnosti i emocionalna stabilnost korisnika.

Jačanje kapaciteta institucija za podršku OSI kroz memorandum o saradnji i razmjenu iskustava.

Podignuta svijest javnosti o problemima OSI kroz medijske aktivnosti i dokumentarni film.

Projekat “Zajednički do uspjeha” u potpunosti je ostvario ciljeve definisane Prioritetom III konkursa, doprinoseći unapređenju kvaliteta života OSI i njihovoj integraciji u društvo.

11. Projekat: Zdrava porodica – srećna djeca u zajednici

Donator: Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije

Vrijednost projekta: 15.669 EUR

Trajanje: 9 mjeseci

1. Cilj projekta:

Projekat je imao za cilj neposrednu podršku porodicama u krizi izazvanim raznim oblicima nasilničkog ponašanja, sprečavanje odvajanja djece iz prirodnog porodičnog ambijenta i podizanje svijesti o značaju funkcionalne porodice. Poseban fokus bio je na jačanju institucionalne i međusektorske saradnje u identifikaciji i prevenciji kriznih porodičnih situacija.

2. Realizovane aktivnosti i postignuti rezultati:

Aktivnost 1 – Pravna i psihološka individualna savjetovanja

Sprovedena su individualna i porodična savjetovanja sa svim 10 porodica iz direktne ciljne grupe (5 porodica sa djecom uzrasta do 3 godine i 5 porodica sa adolescentima).

Psihološki tretmani i savjetovanja pomogli su u prevazilaženju kriznih situacija i harmonizaciji odnosa unutar porodice.

Djeca koja su bila u riziku od odvajanja ostala su u svojim porodicama, a porodice su stekle znanja o pravnim mehanizmima zaštite djece i prevenciji nasilja.

Poseban program za djecu koja su bila privremeno izmještena uspješno je realizovan, uz reintegraciju u biološke porodice.

Savjetovanja vezana za prevenciju konzumacije PAS doprinijela su smanjenju rizičnih ponašanja među mladima.

Aktivnost 2 – Razvoj saradnje sa institucijama

Realizovane su radne posjete Centru za socijalni rad Podgorica i JU Resursnom centru za djecu i mlade „Podgorica“.

Kroz sastanke, razmjenu iskustava i diskusije definisani su konkretni prijedlozi za unapređenje podrške porodicama u krizi.

Potpisan je memorandum o saradnji sa obje institucije, kojim je formalizovana dalja saradnja na pružanju podrške djeci i porodicama u riziku.

Aktivnost 3 – Edukativni vodič za krizne situacije

Izrađen je edukativni vodič koji obuhvata terminološku interpretaciju nasilja, uticaj disfunkcionalnih porodica na djecu i dugoročne posljedice nasilja.

Vodič je štampan u 1.000 primjeraka i distribuiran putem volontera u opštinama: Bar, Podgorica, Mojkovac, Kolašin i Rožaje.

Materijal je pregledalo oko 4.000 lica, čime je povećana svijest opšte populacije o značaju harmoničnih porodičnih odnosa.

Aktivnost 4 – Edukativna kampanja i dokumentarni film

Sprovedena je kampanja na društvenim mrežama i web sajtu organizacije, sa ciljem informisanja šire javnosti o problemu nasilja u porodici i značaju funkcionalne porodice.

Snimljen je dokumentarno-edukativni film u 4K formatu (trajanje 8 minuta), sa fokusom na prevenciju porodičnog nasilja i podizanje svijesti o značaju porodičnih odnosa.

Film je pregledalo 18.500 korisnika, dok je digitalna verzija edukativnog vodiča pregledana 10.000 puta, a fizički primjerci od 1.000 brojeva su doprinijeli dodatnom širenju informacija.

3. Postignuti uticaj i rezultati:

Sve porodice iz direktne ciljne grupe su uspješno obuhvaćene psihološkim i pravnim tretmanom.

Reintegracija djece u porodice je uspješno realizovana, a rizična ponašanja adolescenata smanjena.

Jačanje kapaciteta institucija i formalizacija saradnje kroz memorandume osiguralo je trajnu podršku porodicama u krizi.

Edukativni materijali i kampanja su povećali svijest šire javnosti o problemu nasilja u porodici i značaju zdrave porodične sredine za razvoj djeteta.

Očekivani dugoročni efekti uključuju smanjenje rizika od odvajanja djece iz porodica, bolju prevenciju nasilja i unapređenje institucionalnog odgovora na krizne situacije.

Projekat je u potpunosti realizovan i ostvario sve planirane ciljeve: podršku porodicama u krizi, edukaciju direktne i indirektno ciljane grupe, jačanje saradnje sa institucijama, te podizanje svijesti javnosti. Rezultati projekta doprinijeli su unapređenju sistema zaštite djece u Crnoj Gori i pružili konkretne modele za prevenciju porodičnog nasilja.

Prethodna tri projekta značajno su doprinijeli unapređenju kvaliteta života ranjivih grupa u Crnoj Gori – starijih osoba, djece i mladih sa smetnjama u razvoju, osoba sa invaliditetom, kao i porodica u kriznim situacijama.

U okviru projekta „Senior Komfor“, sprovedene aktivnosti fizioterapije, psihološkog savjetovanja, edukacije o digitalnim servisima i kampanje podizanja svijesti omogućile su starijim osobama da očuvaju fizičko i mentalno zdravlje, povećaju samostalnost, razviju digitalne vještine i ostvare veću socijalnu uključenost. Projekat je direktno doprinio ciljevima Strategije razvoja sistema socijalne zaštite starijih i Madridskog internacionalnog plana o starenju (MIPAA), kroz unapređenje zdravstvenih i socijalnih usluga i podizanje opšte društvene svijesti o potrebama starijih građana.

Projekat „Zajednički do uspjeha“ uspješno je pružio podršku djeci, mladima i odraslim osobama sa invaliditetom i njihovim porodicama kroz psihološku i fizioterapeutsku podršku, pravno savjetovanje, stručne posjete institucijama i medijsku kampanju. Sprovedene aktivnosti doprinijele su boljoj socijalnoj inkluziji, osnaživanju korisnika i unapređenju kapaciteta institucija koje pružaju usluge ovoj populaciji. Realizacijom memoranduma o saradnji sa relevantnim institucijama osigurana je trajna i koordinisana podrška OSI zajednici.

Projekat „Zdrava porodica – srećna djeca“ omogućio je direktnu podršku 10 porodica u kriznim situacijama kroz pravno i psihološko savjetovanje, reintegraciju djece u biološke porodice, terapijske aktivnosti i edukaciju o prevenciji nasilja i štetnih efekata psihoaktivnih supstanci. Aktivnosti usmjerene na širu zajednicu – edukativni vodič, dokumentarni film i online kampanja – rezultirale su povećanjem svijesti o značaju funkcionalne porodice i važnosti harmoničnih porodičnih odnosa za zdrav razvoj djeteta. Projekat je istovremeno doprinio jačanju kapaciteta institucija i unapređenju koordinacije između civilnog sektora i donosioca odluka.

Sve tri inicijative, kroz koordinisan rad timova, stručnjaka, volontera i partnerskih institucija, ostvarile su planirane ciljeve i doprinijele trajnim rezultatima: unapređenju socijalne inkluzije, podršci ranjivim grupama, prevenciji nasilja i jačanju institucionalnog sistema zaštite. Projekti su, osim direktnog uticaja na korisnike, ostvarili i značajan edukativni efekat na širu javnost, podižući svijest o važnosti podrške starijima, osobama sa invaliditetom i porodicama u kriznim situacijama.

Zaključuje se...

Tokom realizacije projekata, sprovedene aktivnosti doprinijele su unapređenju kvaliteta života ciljnih grupa, jačanju njihovih kompetencija i samostalnosti, te smanjenju socijalne isključenosti i marginalizacije. Kroz različite edukativne, psihološke, pravne i informativne pristupe, učesnici su unaprijedili svoja znanja, vještine i samopouzdanje, dok je šira zajednica aktivno uključena u procese podizanja svijesti o važnosti inkluzije, poštovanja prava i odgovornog društvenog djelovanja.

Aktivnosti su takođe značajno doprinijele jačanju kapaciteta institucija i organizacija koje djeluju u sferi socijalne i dječje zaštite, kroz razmjenu iskustava, razradu preporuka i razvoj mehanizama saradnje. To je rezultiralo boljom koordinacijom, kvalitetnijim odgovorom na potrebe korisnika i osnaženjem sistema socijalne zaštite u cjelini. Podržana je inkluzivna i participativna praksa koja uključuje sve relevantne aktere, čime su stvoreni temelji za održive promjene i dugoročnu primjenu naučenih pristupa u svakodnevnom radu.

Evaluacija sprovedenih aktivnosti pokazuje vidljivo unapređenje u oblastima socijalne zaštite, mentalnog i fizičkog zdravlja, pravne pismenosti, digitalnih kompetencija i socijalne integracije, što potvrđuje efektivnost planiranih mjera i njihov doprinos ostvarivanju strateških ciljeva definisanih nacionalnim politikama i relevantnim strateškim dokumentima.

NVU „Građanski aktivizam“ ostaje posvećen daljem radu na unapređenju prava i zaštite ranjivih grupa, kontinuiranom osnaživanju korisnika i širenju svijesti u zajednici. Organizacija će nastaviti razvijati i implementirati projekte i aktivnosti koje doprinose inkluzivnijem, pravednijem i podržavajućem društvenom okruženju, osiguravajući da postignuti rezultati budu dugoročno održivi, a potreba za dodatnom podrškom i edukacijom pravovremeno prepoznata i adresirana.

Ostvarene aktivnosti i iskustva iz izvještajnog perioda predstavljaju čvrstu osnovu za buduće inicijative NVU „Građanski aktivizam“, koje će i dalje predano djelovati u smjeru unapređenja kvaliteta života i prava svih korisnika i zajednice u cjelini.